

**Интервю на министъра на отбраната Ангел Найденов за предаването
„Денят започва“ на Българската национална телевизия**

25 ноември 2013г.

Водещи: *Росен Цветков и Ася Методиева*

Водещ: *За изводите от Консултативния съвет по национална сигурност и изнесените доклади, за проблемите с нелегалните имигранти и бежанците, за бъдещето на българската армия - теми в следващите минути. Военният министър Ангел Найденов в „Денят започва“, добро утро.*

Ангел Найденов: Добро утро и успешна седмица.

Водещ: *Успешна седмица пожелаваме и на нашите зрители, разбира се. Какво обаче вие открихте, да започнем с Консултативния съвет, какво открихте вие между редовете в изнесените доклади - повече политически изводи или предложения за решаване на проблемите?*

Ангел Найденов: И двете. Виждате, че имаше в окончателното становище на практика две части, като в едната бяха направени политическите изводи от гледна точка на обществено-политическата ситуация в момента и от гледна точка на най-голямото предизвикателство, което има в момента пред страната и това е миграционният натиск. И от друга страна, разбира се, конкретните посоки, в които да бъдат разположени усилията на държавните институции. Според мен най-важното, което трябва да се каже за Консултативния съвет по национална сигурност е показаната способност да се постига съгласие, дори и при толкова сериозни различия, които съществуваха преди началото на консултативния съвет между представителите на различни парламентарни групи или между представителите на различни институции. Очевидно, че тогава, когато всички си дадем сметка за важността на въпросите, които са поставени за разискване, притежаваме способността да постигнем съгласие по техните решения.

Водещ: *По отношение обаче на тезите, свързани с протестите, с предсрочни избори като че ли няма съгласие и няма как да има. Един от изводите всъщност е, спирам се на доклада на вътрешния министър Йовчев: предсрочните избори няма да решат политическата криза. Това прави впечатление от неговия доклад. Вие споделяте ли тази теза?*

Ангел Найденов: Позволете ми да кажа, че поначало предсрочните избори не са били тема на обсъждане в Консултативния съвет по национална сигурност. Не казвам, че ако са били тема, щяхме да стигнем до съгласие. За разлика обаче от тях, тема на разискванията беше общественото-политическата ситуация от гледна точка на напрежението, от гледна точка на опитите да бъде отречена като цяло политическата система, от гледна точка на опасността, която се очертава, ако вървим в тази посока на непрекъснато противопоставяне без диалог и без яснота по възможните решения.

Водеща: *Вие не само като министър на отбраната, но и като политик къде виждате по-голямата заплаха не просто за националната сигурност, а въобще за ситуацията в момента в България - протестите или пък бежанската вълна? Това са двата проблема, които станаха ясни от становищата.*

Ангел Найденов: Ами, виждам ги и в двете. Виждам ги и в двете, и очевидно това е и разбирането, което доминираше на Консултативния съвет по национална сигурност, защото и двата проблема бяха посочени в заключителното становище. Сами разбирате, че тогава, когато имаме отричане на практика на конституционен ред и на класическата политическа система, това вече в някаква степен представлява заплаха както по отношение на страната, така и по отношение на развитието на обществото. Защото в такъв случай какво ни се предлага? Другото, което се вижда зад отрицанието, е анархията.

Водеща: *А къде виждате решение?*

Ангел Найденов: Решение в диалога, решение в начина, по който беше демонстрирано съгласието на Консултативния съвет по национална сигурност.

Водеща: *Добре, това съгласие обаче какво означава на практика, до какво ще доведе?*

Ангел Найденов: Доведе до това, че разгледахме миграционния натиск и съответно бежанската вълна като най-сериозното предизвикателство в момента пред страната и заплахата за националната сигурност. Ето това е доказателството за гледните точки и възможността да се намери общото между тях.

Водец: *За това ще си поговорим след малко, но още малко от доклада на г-н Йовчев. Вие кого виждате повече на площадите - спонтанни или мотивирани протестиращи? Това са негови изрази.*

Ангел Найденов: Е, не ме карайте сега да влизам в стилистиката и в лексиката на министър Йовчев. Очевидно е, че последните протести нямат и нямаха нищо общо с протестите от месец юни. Ясно е, че зад тях стояха както политически, така и чисто икономически интереси, така че очевидно те трудно могат да бъдат наречени спонтанни. Ясно личи режисурата, която стои зад тях. Ясно личи начинът, по който се опитваха тези режисьори да насочват протестите, съответно да търсят нови форми на протестите, за да събудят, разбира се, енергията на тези протести. Така че в случая. . .

Водец: *Може ли да говорим за режисура...*

Ангел Найденов: ...трудно може да се нарече спонтанен протестът, включително и тогава, когато се отива на варианта окупация.

Водец: *За режисура и мотивиране можем ли да говорим в случая на митингите на БСП и на ДПС, и на ГЕРБ всъщност да кажем, всички тези митинги, вие знаете...*

Ангел Найденов: Е, извинявайте, но ние не сме крили, че сме организатори на тези митинги, за разлика от организаторите на протестите, които не искат да се появят с лицата си.

Водец: *Като говоря за мотивиране, имам предвид финансово, освен средствата, които сте вложили в автобуси, влакове, озвучаване.*

Ангел Найденов: Не, не, нямате основание за подобно твърдение.

Водец: *То не е твърдение, аз ви питам просто дали има това, защото много хора си задават тези въпроси.*

Водеца: *Да погледнем и към другия аспект.*

Ангел Найденов: Кои въпроси си задават?

Водец: *Дали има финансово мотивиране, защото хора, които бяха на митингите...*

Ангел Найденов: Вижте, ние ясно от много отдавна имаме близо 200 хиляди членове. Това са хора, които участват в партията не защото получават възнаграждение, а защото имат определени ценности и принципи, които свързват с Българската социалистическа партия. Мислите ли, че ако се обърнем за подкрепа от тяхна страна, те ще ни откажат тази подкрепа? Всъщност това е, което наблюдавахме и в София.

Водец: *Но основен въпрос остава и до ден днешен без отговор, какви средства бяха вложени в организацията на тези събития? Говорим не само за БСП и ДПС, но и за ГЕРБ. И от двете страни никой не дава отговор какви средства са вложени. Видяхме огромен ресурс.*

Ангел Найденов: Председателят на БСП и съответно председателят на „Движението за права и свободи“ споменаха конкретни числа по отношение на това, което е вложено като финанси.

Водец: *За влаковете да, но като цяло не.*

Ангел Найденов: За влаковете, заплащането на автобусите. Ами, вероятно все още не са направени пълните изчисления.

Водец: *Да не се окаже наистина много солен този ресурс?*

Ангел Найденов: Става дума все пак за не по-малко от 60-70 хиляди човека, които бяха в София.

Водец: *Вие не смятате ли обаче, че тези средства можеше да бъдат вложени в нещо друго, което да бъде за гражданите по-важно, по-смислено. Имам предвид да се инвестира в социални помощи...*

Ангел Найденов: А защо мислите, че това не е важно за гражданите?

Водец: *Това е митинг.*

Ангел Найденов: Защо мислите, че 200 човека, които са по кръстовищата, имат повече основание за изразяване на своите претенции към управлението, отколкото няколко десетки хиляди, които изразяват своята подкрепа?

Водец: *Не поставям под съмнение това, но все пак парите, които се влагат в подобна организация, не смятате ли, че могат да се ползват и за друго?*

Ангел Найденов: Ами тогава не мисля, че трябва да вървим в посока към сравнението на стойността за едните и за другите. Очевидно, че това е важно за хората. И след като това е важно за хората, те имат своето основание да бъдат тук, следователно ние сме длъжни да направим и съответната организация.

Водец: *Спечелихте ли нещо от това мерене на сили между БСП и ДПС заедно и ГЕРБ?*

Ангел Найденов: Откровено казано, не ми харесва посоката, в която вървим като разговор. Защото. . .

Водеца: *Нека да затворим...*

Водец: *Това са важни въпроси.*

Ангел Найденов: Защото, първо, не мисля, че в случая е толкова важно да видим какво е вложено за плащането на автобусите и на влаковете. Извинявайте, това е наш проблем, свързан с организацията и начина, по който го решаваме.

Водец: *Ако са вложени пари на данъкоплатците, на гражданите, все пак...*

Ангел Найденов: Има различни форми, под които може да бъде потърсена тази информация и тя да бъде дадена. Второ, очевидно, че това е важно за хората, които са дошли в София, за да изразят своята подкрепа. Така че в случая дали може да бъде вложено, сигурно може да бъде вложено в нещо друго.

Водеца: *Кажете за вас, като член на кабинета, тази подкрепа какво ви донесе? Беше ли необходима тя на правителството?*

Ангел Найденов: Ами, повече сигурност, повече спокойствие, ако щете повече самочувствие.

Водеца: *Усетихте го това нещо от площада, от „Орлов мост“?*

Ангел Найденов: Аз мисля, че всеки един, който е наблюдавал, включително и кадрите, не само този, който е бил на Орлов мост, е забелязал това.

Водеца: *Като казахте сигурност, да минем към темата за националната сигурност в другото ѝ измерение по темата с бежанците. Една цифра се завъртя в публичното пространство - 258 милиона лева похарчени пари за бежанците до този момент. За вас стана ли ясно за какво точно са отишли тези милиони?*

Ангел Найденов: Не, вижте, аз имах възможност вече няколко пъти да кажа, че най-вероятно моя е грешката, че не уточних тогава, когато видях интерпретациите „изхарчени“, защото аз мисля, че на пресконференцията споменах харчени. Тоест не че са вече изразходвани тези близо четвърт милиард лева, а че това е общата стойност, включително на програмата за пълна интеграция на хората, които ще получат статут и които биха останали в страната. Защото аз споменах необходимостта от програма, която да очертае, в това число, ако щете социалната, трудовата интеграция, здравното обслужване, образователното обслужване. Само елементарните сметки показват, че ако режимните разходи за издръжката на един бежанец, не преките разходи, а преки плюс това, което е необходимо от гледна точка на ремонт и от гледна точка на функциониране на администрация, ако приемем, че те са наистина в рамките на 1100 лв., сметнете ги - 10 000 бежанци правят 11 милиона разход на месец. Така че съвсем елементарно е да се изчисли, че оттук нататък на практика имаме в рамките на 1 година близо 130 милиона. Вижте, аз си давам сметка, видях интерпретациите, които се появиха в част от медиите, които коментираха, че едва ли не с подобни изявления подхранвам ксенофобията, тъй като хората правят съвсем естествено сметката колко те имат съответно като доходи, какво е необходимо за тяхната издръжка и онова, което държавата би трябвало да отдели за бежанците. Но срамежливото подминаване на тази тема няма да ни помогне. Ясно е, че държавата разполага с някакви постоянни ресурси, те няма как да се променят радикално във времето. Следователно ние трябва да очертаем посоката...

Водеца: *Когато говорим за криза, вероятно трябва да се отделят допълнителни средства?*

Ангел Найденов: ...в която трябва да търсим механизмите за солидарност в рамките на Европейския съюз, съответно да търсим подкрепата от страна на европейските фондове.

***Водец:** Тези пари, които идват сега, 7 милиона, те докъде ще стигнат?*

Ангел Найденов: Те са по-скоро средства, които вероятно ще отидат, за да покрият част от вече направените разходи. Съвсем естествено, видяхте изявленията на председателя на Държавната агенция, средства, които да бъдат насочени по отношение на здравното обслужване, по отношение купуването на линейки, които да бъдат на постоянно разположение в бежанските центрове. Очевидно, че това е силно недостатъчна сума. 8 милиона са вече разходите, които сме направили и които бихме направили с изграждането на техническото съоръжение по границата ни с Турция само в рамките на Министерството на отбраната.

***Водеца:** До къде стигна изграждането на това съоръжение?*

Ангел Найденов: Тази седмица приключваме с възстановяването на пътищата. На 28-и организирахме пресконференция, образно да кажа на терен, в община Елхово, за да се види всичко онова, което до този момент са направили нашите инженерни части и очаквам тази седмица да бъде окончателно утвърден проектът, въз основа на което вече да започне самото изграждане на инженерното съоръжение.

***Водец:** А може ли да опишете какво се появи там, на това място, вече докъде стигна изграждането?*

Ангел Найденов: Става дума за телено заграждение, при цялата неприятна асоциация, която носи подобно определение, но телено заграждение с височина 3 метра по протежение на 33 км от българо-турската граница.

***Водеца:** Това е един вид затваряне на границата.*

Ангел Найденов: Образно казано затваряне, макар че 33 км. от близо 270 км. граница едва ли е затваряне. Става дума все пак за едно заграждение, което има две цели. Едната цел е да възпрепятства нелегалното преминаване на зелената граница и съответно пренасочване на групите бежанци, които искат да влязат на наша територия, към гранично контролно-пропускателните пунктове.

***Водеца:** До каква степен ще ги възпрепятства? Очаквате ли 100 процента решение на проблема?*

Ангел Найденов: Само фактът, че там има присъствие на военни части и само фактът, че имаме усилен полицейски патрул са снижили броя на преминаващите бежанци от 150 на 15.

***Водеца:** Понеже казахте преди няколко дни, че сте предоставили 36 военни имота, евентуално там да бъдат настанявани бежанци, в какво състояние са тези имоти, има ли готовност веднага да бъдат настанени хората?*

Ангел Найденов: Не, става дума за освободени войскови райони, на чиято територия има, да кажем, повече от 250 сгради. След като това са райони, които са с отпаднала необходимост за отбраната, съответно за армията, е ясно, че те от много време не са и поддържани. Следователно, за да бъдат ползвани за настаняване на хора, там трябва да се вложат доста средства за техния ремонт.

***Водеца:** Понеже говорим за пари и за средства, въпросът за бюджета е на дневен ред, особено що се касае до въоръжените сили. От ГЕРБ нарекоха бюджета...*

Ангел Найденов: Гореща тема.

***Водеца:** ...на Министерството на отбраната за догодина политически провал на министъра. Дали не трябваше действително в годината, в която има толкова предизвикателства пред националната сигурност, да се преборите за повече пари?*

Ангел Найденов: Вижте, аз не видях никакви стойностни аргументи, които да ме карат да отговарям сериозно на подобни упреци.

***Водеца:** Те казват 60 милиона лева по-малко от 2013 г.*

Ангел Найденов: Аз вече имах възможност да кажа, че моето определение за тази пресконференция и за този коментар е наглост и безочие. Не са 60 милиона. Всеки един, който внимателно следи цялата процедура по подготовката на бюджета, в частност на Министерство на отбраната, знае, че имаме 1.045 милиарда за следващата година. Като допълнително имаме 20 милиона целеви средства за бойна подготовка и бойна готовност и още 20 милиона през второто полугодие на 2014 г. в зависимост от степента на изпълнение на плана за приходите. Следователно имаме 1 милиард и 85 милиона. Те са близо до този процент, който в момента имаме. Така че едва

ли това може да бъде наречено провал. Отделно от това коментираме факта, че за освобождаване на честоти от радиочестотен спектър, който ползват българските Въръжени сили, допълнително трябва да бъдат насочени средства, вероятно не по-малко от 70 до 100 милиона. Това са суми, които постъпват от оператори, телевизионни или мобилни оператори, които ползват тъкмо освободените честоти. Следователно ние ще отидем към процент от брутният вътрешен продукт за отбрана равен на 1.5 - толкова, колкото е заложено в стратегическите документи. Ако това е провал, как да определим тогава четирите години управление на ГЕРБ?

Водеца: *Казвате обаче, че състоянието на въръжените сили е на критично ниво.*

Ангел Найденов: Така е.

Водеца: *Смятате ли това да се промени с цифрите, които изброихте и с милионите, това критично ниво ще се промени ли през следващата година?*

Ангел Найденов: Така е, състоянието е близо до критичното и то е резултат не на моята политика в рамките на тези колко, вече 5-6 месеца, в които съм министър на отбраната, а на онези 4 години, които са предшествовали това управление сега на правителството и което е управление на партия ГЕРБ, тъкмо на тези хора, които правеха пресконференциите. Защото аз зададох въпроса и не съм получил отговор, ако те са оставили, както твърдят, едно подредено министерство, защо на мен ми се налага да сключвам договори за възстановяване на летателната годност на авиация, а сега да сключвам договори за доставка на гуми и на акумулатори или пък съответно за възстановяване на техническата годност на специализираната техника и въръжение.

Водец: *В какво състояние вие посрещнахте това министерство, с няколко думи да ни опишете?*

Ангел Найденов: Аз казах вече, то беше много по-зле, отколкото очаквах. Аз имам добра представа или поне имах претенцията да имам добра представа за състоянието на въръжените сили и за Министерството на отбраната. Показа се обаче, че това, което е, да кажем, класифицирана информация, свързана със състоянието на летателната годност на военните въздухоплавателни средства, на артилерията, на бронетанковата техника, трудно може да бъде доловено от един страничен поглед. Тогава, когато казвам, че като изключим

изтребителната авиация - МиГ-29, МиГ-21, имаме от 12 "Кугър"-а само един летящ, на вас как ви звучи?

***Водеца:** Добре, въпросът е кога ще полетят? Сега 80 на сто от летателната техника в България към актуалния момент е на земята.*

Ангел Найденов: Вече сме направили необходимото, за да сключим договорите и да започне доставката на необходимите ни части. Да сключим и съответно да очакваме сертифицирането, проверката на двигателите, така че ще имаме и до края на годината, образно казано, възстановяване, вдигане във въздуха на част от авиацията. А това ще продължи и през следващата година.

***Водеца:** Този процент - 22 процента, на колко може да очакваме да се повиши през идната година, ако говорим, че има пари за модернизация?*

Ангел Найденов: Ще възстановим летателната годност и ползването на хеликоптери, които ще подпомогнат обучението на пилотите, съответно на самолетите, в това число за обучението на курсантите. Така че ще има достатъчно техника.

***Водец:** Няколко думи и за посещението ви в Афганистан. Разбира се, то беше тайно, неогласено до момента, в който не се върнахте обратно в България. Какво видяхте там и какво ви казаха военнослужещите в Афганистан?*

Ангел Найденов: Беше тайно единствено от съображение за сигурност, защото в последните дни преди посещението ми в Афганистан степента на опасност беше вдигната в максимално възможната степен, предвид на провеждащото се и в момента заседание на Върховния съвет Лоя джирга, на което трябваше да бъде разгледано и одобрено споразумението за статута на чуждестранните сили. Става дума за споразумението, което е част от, да кажем, основанията за операцията в Афганистан от началото на 2015 г. Това, което наложи посещението от една страна, е на място да имам представа от условията, в които осъществяват своите отговорности българските военни контингенти в Кабул и в Кандахар. Естествено, да проведе разговорите с българските военнослужещи, за да чуя тяхното мнение по отношение на осигуряване, оборудване, съответно екипировка. На място да видя начина, по който те реализират своите отговорности.

Водеща: *Имат ли проблем с екипировка, с оборудване? Оплакват ли се от нещо?*

Водещ: *Какво видяхте?*

Ангел Найденов: Като изключим факта, че това беше контингент, сега тук няма да казвам по причини, дължащи се на предишното ръководство на Министерството на отбраната, но контингент, който замина с 30 % униформи втора ръка, нали си представяте за какво става дума.

Водещ: *Тоест тежки условия.*

Водеща: *Ще има ли пари да се сменят сега?*

Ангел Найденов: Предприели сме всичко, което е необходимо, за да не допускаме подобен проблем. Това, което видях, е респектиращо. Имах вече възможност да кажа, че човек тогава, когато види отношението на нашите партньори и съюзници към българския военен контингент, когато чуе оценките им за начина, по който изпълняват своите ангажименти, когато на място види какво точно се случва, не може да не изпита гордост от българските военнослужещи.

Водеща: *Остана ли ви време да си поприказвате с военнослужещите в Афганистан за пенсионната реформа в армията? И какво мислят те?*

Ангел Найденов: Имахме достатъчно възможности в рамките и на общите срещи, които бяха с личния състав и съответно на всички срещи, които имах, особено пък в Кабул, с всички екипи, които са в изпълнение на определени отговорности, да чуя тяхната подкрепа. Но вижте, не беше необходимо човек да ходи до Афганистан, за да се убеди в подкрепата, която имат тези усилия по отношение на социална политика или по отношение на условия за пенсиониране. Това е ясно, включително от резултатите от социологическите изследвания, които сме правили във въоръжените сили.

Водеща: *Но пък поне сте се запознали със състоянието на екипировката, така че да се надяваме, че няма да се прави компромис за в бъдеще с контингентите, които заминават зад граница.*

Ангел Найденов: Това е една от посоките, в които съм заявил политически приоритети и в които съм заявил, че няма да направя компромис.

Водеща: *Добре, благодарим ви.*

Водец: *Благодарим ви. Ангел Найденов чухте през последните минути по важни и актуални теми.*